

Na osnovu člana 21 stav 2 Zakona o skijalištima ("Službeni list CG", broj 13/07),
Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine donijelo je

Pravilnik o izgledu, načinu i mjestu postavljanja signalizacije na skijalištu

*Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 4/2009
od 26.1.2009. godine.*

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se izgled, način i mjesto postavljanja signalizacije na skijalištu.

Član 2

Signalizacija na skijalištu se vrši postavljanjem sljedećih znakova:

- zabrane;
- upozorenja;
- obavještenja;
- obaveza.

Član 3

Znakovi na skijalištu izrađuju se u obliku, veličini i boji i postavljaju na način određen ovim pravilnikom.

Član 4

Znakovi na skijalištu obojeni su bojama shodno sljedećim standardima:

1. bijela;
2. crna - RAL 9005;
3. crvena - RAL 3020;
4. žuta-RAL 1023;
5. narandžasta - RAL 2008;
6. modro plava-RAL 5010;
7. zelena - RAL 6001.

Član 5

Znakovi na skijalištu izrađuju se od aluminijuma, aludibonda, plastike HLP, debljine od 2 do 4 mm, ili drvnog sortimenta, debljine od 1,5 do 2 cm, sa garancijom u trajanju od najmanje pet godina.

Za izradu znakova na skijalištu, koriste se sito štampa, digitalna direktna štampa, tehnika lijepljenja folija i gravura, sa garancijom postojanosti, u trajanju od najmanje pet godina, uz moguće blijeđenje, od najviše 2 RAL stepena.

Markacije se iscrtavaju uljanom bojom RAL, sa trajnošću na otvorenom najmanje tri godine.

II ZNAKOVI ZABRANE

Član 6

Znakovi zabrane služe, da korisnike skijališta upozore na zabrane, obaveze i ograničenja kojih se moraju pridržavati na skijalištu.

Član 7

Znakovi zabrane imaju oblik pravougaonika, širine 45 cm i dužine 70 cm.

U gornjem dijelu pravougaonika nalazi se krug ivice crvene boje, širine 5 cm i prečnika 40 cm, sa ucrtanim simbolom koji označava vrstu zabrane.

Osnovna boja znaka zabrane je bijela.

Simbol koji označava vrstu zabrane je crne boje i precrtan je kosom linijom crvene boje širinom prečnika kruga.

U donjem dijelu znaka, ispod kruga, nalazi se tekst crne boje sa opisom zabrane, na crnogorskom i engleskom jeziku.

Izuzetno od st. 2 i 4 ovog člana, znak "zabranjen prolaz" nema simbol i nije precrtan kosom linijom crvene boje.

Obrasci znakova zabrane, odštampani su uz ovaj pravilnik u Prilogu I i čine njegov sastavni dio.

Član 8

Znakovi zabrane su:

- "Zabranjeno sankanje",
- "Zabranjeno pješaćenje na skijalištu ili stazi",
- "Zabranjeno sankanje motornim sankama",
- "Zabranjeno ljuljanje",
- "Zabranjeno skijanje",
- "Zabranjena vožnja snoubordom",
- "Zabranjeno skijanje između drveća",
- "Zabrana upotrebe delta plana",
- "Zabranjen prolaz",
- "Zabranjeno skijanje van staze",
- "Zabranjen transport prtljaga",
- "Zabranjen pristup",
- "Zabranjena slobodna tehnika",
- "Zabranjen pristup kućnim ljubimcima",
- "Zabranjeno hvatanje sidra" i
- "Zabranjeno stavljanje sidra između nogu".

Član 9

Znak "Zabranjeno sankanje", označava ski stazu ili njen dio, na kome je zabranjeno sankanje (slika 1).

Znak "Zabranjeno pješaćenje na skijalištu ili stazi", označava skijalište, stazu ili dio staze, na kojoj je zabranjeno pješaćenje (slika 2).

Znak "Zabranjeno sankanje motornim sankama", označava ski stazu ili dio staze na kojoj je zabranjena upotreba motornih sanki (slika 3).

Znak "Zabranjeno ljuljanje", označava da je zabranjeno ljuljanje na žičari (slika 4).

Znak "Zabranjeno skijanje", označava da je na ski stazi ili dijelu staze zabranjeno skijanje (slika 5).

Znak "Zabranjena vožnja snoubordom", označava da je na ski stazi ili dijelu staze, zabranjena vožnja snoubordom (slika 6).

Znak "Zabranjeno skijanje između drveća", označava da je na ski stazi ili dijelu staze na kojoj se nalazi drveće, zabranjeno skijanje (slika 7).

Znak "Zabrana upotrebe delta-plana", označava da je na ski stazi ili dijelu staze zabranjena upotreba delta-plana (slika 8).

Znak "Zabranjen prolaz", označava da je na ski stazi ili dijelu staze zabranjen prolaz (slika 9).

Znak "Zabranjeno skijanje van staze", označava da je na skijalištu zabranjeno skijanje van staze (slika 10).

Znak "Zabranjen transport prtljaga", označava da je na ski stazi ili njenom dijelu zabranjen prevoz prtljaga (slika 11).

Znak "Zabranjen pristup", označava da je zabranjen svaki pristup ski stazi ili dijelu staze ili određenom uređaju (slika 12).

Znak "Zabranjena slobodna tehnika", označava ski stazu ili njen dio, na kojoj je zabranjena slobodna tehnika skijanja (slika 13).

Znak "Zabranjen pristup kućnim ljubimcima", označava da je na ski stazi ili dijelu staze, zabranjen pristup kućnim ljubimcima (slika 14).

Znak "Zabranjeno hvatanje sidra", označava da je na ski liftu zabranjeno hvatanje sidra (slika 15).

Znak "Zabranjeno stavljanje sidra između nogu", označava da je zabranjeno stavljanje sidra između nogu, na ski liftu (slika 16).

III ZNAKOVI UPOZORENJA

Član 10

Znakovi upozorenja služe da upozore skijaše na opasnost koja prijete na određenom mjestu skijališta.

Znakovima upozorenja smatraju se i posebni znakovi upozorenja.

Član 11

Znakovi upozorenja su oblika pravougaonika, širine 45 cm i dužine 70 cm.

U gornjem dijelu pravougaonika, nalazi se jednakostranični trougao, ivica crne boje, širine 5 cm, sa stranicama dimenzija 40 cm i ucrtanim simbolom koji označava vrstu opasnosti.

Osnovna boja znaka upozorenja je žuta.

Simbol koji označava vrstu upozorenja je crne boje.

U donjem dijelu znaka, ispod trougla, nalazi se tekst crne boje sa opisom znaka upozorenja, na crnogorskom i engleskom jeziku.

Obrasci znakova upozorenja, odštampani su uz ovaj pravilnik u Prilogu II i čine njegov sastavni dio.

Član 12

Znakovi upozorenja su:

- "**Opasna krivina**",
- "**Opšta opasnost**"
- "**Raskrsnica**",
- "**Sužavanje staze**",
- "**Opasnost od pada u provaliju**",
- "**Ratrakt na stazi**" i
- "**Ratrakt na vitlu**".

Član 13

Znak "**Opasna krivina**", označava blizinu ski staze ili njenog dijela, na kojem se nalazi opasna krivina (slika 1).

Znak "**Opšta opasnost**", označava blizinu ski staze ili njenog dijela na kome učesnicima u skijanju ili drugim sportskim aktivnostima prijete opasnost (slika 2).

Znak "**Raskrsnica**", označava raskrsnicu na kojoj se ukrštaju dvije ili više ski staza ili ukrštanje sa drugim putevima (slika 3).

Znak "**Sužavanje staze**", označava blizinu suženja ski staze ili njenog dijela (slika 4).

Znak "**Opasnost od pada u provaliju**", označava ski stazu ili njen dio koji upozorava skijaša na opasnost od pada u provaliju (slika 5).

Znak "**Ratrakt na stazi**" upozorava skijaše da se na ski stazi ili njenom dijelu nalazi mašina za pripremu skijaških staza (slika 6).

Znak "**Ratrakt na vitlu**", upozorava skijaše i druge učesnike da se na ski stazi ili njenom dijelu nalazi mašina sa užetom za pripremu skijaških staza (slika 7).

Član 14

Posebni znakovi upozorenja nemaju jedinstvenu veličinu, boju, oblik i simbole.

Obrasci posebnih znakova upozorenja, odštampani su uz ovaj pravilnik u Prilogu IIa i čine njegov sastavni dio.

Član 15

Posebni znakovi upozorenja su:

- "**Opasnost od lavine**",
- "**Zatvoreno**" i
- "**Upozorenje! Oblast visokih planina**".

Član 16

Znak "**Opasnost od lavine**", upozorava skijaše i druge učesnike, da se na ski stazi ili njenom dijelu nalazi opasnost od lavine. Znak iz stava 1 ovog člana je pravougaonog oblika, širine 45 cm i dužine 70 cm, narandžasto - plave boje, sa simbolom ruke, bijele boje, u čijem donjem dijelu se nalazi tekst "OPASNOST OD LAVINE", na crnogorskom i engleskom jeziku (slika 1).

Znak "**Zatvoreno**", upozorava skijaše i druge učesnike da je ski staza ili njen dio zatvoren. Znak iz stava 3 ovog člana je pravougaonog oblika, širine 70 cm i dužine 45 cm, sa lijeve i desne strane oivičen žuto-crnim kvadratićima, širine po 5 cm.

U sredini znaka "zatvoreno" je krug bijele boje, prečnika 40 cm, ivice crvene boje i širine 5 cm, u kojem se nalazi tekst "ZATVORENO" na crnogorskom i engleskom jeziku (slika 2).

Znak "**Upozorenje! Oblast visokih planina**", upozorava skijaše i druge učesnike na skijalištu, da se nalaze u oblasti visokih planina i glečera i da ostanu u granicama ski staze. Znak iz stava 6 ovog člana je pravougaonog oblika, širine 45 cm i dužine 70 cm i žute je boje. Na znaku "Upozorenje! Oblast visokih planina", crnim slovima ispisano je upozorenje: "PAŽNJA! VISOKOPLANINSKO PODRUČJE, NI U KOM SLUČAJU NE NAPUŠTAJTE STAZU", na crnogorskom i engleskom jeziku (slika 3).

IV ZNAKOVI OBAVJEŠTENJA

Član 17

Znakovi obavještenja služe da obavijeste skijaša ili drugog učesnika na skijalištu, o pravcu i stepenu težine ski staze i o drugim obavještenjima od značaja za bezbjednost na skijalištu. Znakovima obavještenja smatraju se i posebni znakovi obavještenja, kao i stubići za označavanje.

Član 18

Znakovi obavještenja imaju oblik pravougaonika, širine 45 cm i dužine 70 cm.

U gornjem dijelu znaka obavještenja, nalazi se kvadrat, dimenzija stranica 40 cm sa ucrtanim simbolom.

Osnovna boja znaka obavještenja je modro-plava, sa simbolima, slovima i stranicama kvadrata bijele boje.

U donjem dijelu znaka, ispod kvadrata nalazi se tekst sa opisom obavještenja, na crnogorskom i engleskom jeziku.

Obrasci znakova obavještenja, odštampani su uz ovaj pravilnik u Prilogu III i čine njegov sastavni dio.

Član 19

Znakovi obavještenja su:

- "**Ski - lift**",
- "**Staza za trčanje**",
- "**Žičara**"i
- "**Posljednja vožnja**".

Član 20

Znak "**Ski - lift**", označava blizinu mjesta na kojem se nalazi ski lift (slika 1).

Znak "**Staza za trčanje**", označava blizinu staze koja služi za trčanje (slika 2).

Znak "**Žičara**", označava blizinu mjesta na kojem se nalazi žičara (slika 3).

Znak "**Posljednja vožnja**", označava vrijeme posljednje vožnje ski - lifta ili žičare (slika 4).

Član 21

Posebni znakovi obavještenja nemaju jedinstvenu veličinu, boju, oblik i simbole.

Obrasci posebnih znakova obavještenja, odštampani su uz ovaj pravilnik u Prilogu IIIa i čine njegov sastavni dio.

Član 22

Posebni znakovi obavještenja su:

- "**Laka skijaška staza**",
- "**Srednje teška skijaška staza**",
- "**Teška skijaška staza**",
- "**Putokaz**",
- "**SOS Telefon**" i
- "**Prva pomoć**".

Član 23

Znak "**Laka skijaška staza**", je u obliku kruga, prečnika 40 cm, plave boje, u čijem središnjem dijelu se nalazi redni broj staze, ispod kojeg je ispisan naziv ski staze. Znak iz stava 1 ovog člana, označava laku skijašku stazu, na kojoj je pad maksimalno 35% (slika 1).

Znak "**Srednje-teška skijaška staza**", je u obliku kruga, prečnika 40 cm, crvene boje, u čijem središnjem dijelu se nalazi redni broj staze, ispod kojeg je ispisan naziv ski staze.

Znak iz stava 3 ovog člana, označava srednje-tešku skijašku stazu na kojoj je pad maksimalno 45% (slika 2).

Znak "**Teška skijaška staza**", je u obliku kruga, prečnika 40 cm, crne boje, u čijem središnjem dijelu se nalazi redni broj staze, ispod kojeg je ispisan naziv ski staze.

Znak iz stava 5 ovog člana, označava tešku skijašku stazu na kojoj pad maksimalno iznosi 55% (slika 3).

Znak "**Putokaz**", ima oblik pravougaonika, dužine 65 cm i širine 20 cm, gdje je manja stranica pravougaonika zašiljena u obliku strelice.

Osnovna boja znaka iz stava 7 ovog člana je plava, u čijem lijevom dijelu se nalazi kvadrat, čije su ivice stranica bijele boje, dimenzija 20 cm, a desno od kvadrata ispisan je naziv mjesta ili ski staze.

Znak "**Putokaz**", označava pravac i udaljenost određenog mjesta od ski staze (slika 4).

Znak "**SOS Telefon**", ima oblik pravougaonika, dužine 70 cm i širine 45 cm, čija je osnovna boja zelena.

U gornjem dijelu znaka "SOS Telefon", nalazi se kvadrat, dimenzija stranica 40 cm, bijele boje, u kojem se nalaze oznaka "SOS" i simbol telefonske slušalice, bijele boje, a ispod kojih je ispisan tekst: "Hitan poziv", na crnogorskom i engleskom jeziku.

Znak "SOS Telefon", označava blizinu mjesta na kojem se nalazi telefonska govornica za hitne pozive (slika 5).

Znak "**Prva pomoć**", ima oblik pravougaonika, dužine 70 cm i širine 45 cm, čija je osnovna boja zelena.

U gornjem dijelu znaka "Prva pomoć", nalazi se kvadrat, dimenzije stranica 40 cm, sa ivicama bijele boje, u čijem središtu je ucrtan simbol prve pomoći - krst bijele boje, ispod kojeg je ispisan tekst "Prva pomoć", na crnogorskom i engleskom jeziku.

Znak "prva pomoć", označava blizinu mjesta na kojem se nalazi ambulanta prve pomoći (slika 6).

Član 24

Znakovima obavještenja smatraju se stubići za označavanje, koji mogu biti:

- "**Stubići za označavanje granica ski staze**" i
- "**Stubići za označavanje opasnosti od sniježnih lavina i drugih opasnosti**".

Član 25

"Stubići za označavanje", su dužine 230 cm i debljine 50 mm.

"Stubići za označavanje granica ski staze", označavaju granice ski staze, u slučaju kada ne postoje njene prirodne granice, smjer i širinu ski staze i postavljaju se u slučaju slabe vidljivosti ili kada granica ski staze nije vidljiva i obojeni su od podnožja prema vrhu, plavom, crvenom ili crnom bojom u zavisnosti od stepena težine ski staze, a vrhovi stubića, u dužini od 30 cm, obojeni su narandžastom bojom (slika 7).

"Stubići za označavanje opasnosti od sniježnih lavina i drugih opasnosti", označeni su trakom crno-žute boje, dimenzija od po 30 cm (slika 8).

V ZNAKOVİ OBAVEZA

Član 26

Znakovi obaveza služe da upozore skijaša ili druge učesnike na skijalištu o obavezama kojih se moraju pridržavati.

Znakovima obaveza smatraju se i posebni znakovi obaveza.

Član 27

Znakovi obaveza su u obliku kruga, prečnika 45 cm, u kojem je ucrtan simbol koji označava vrstu obaveza.

Osnovna boja znakova obaveza je plava, a simboli su bijele boje.

Obrasci znakova obaveza, odštampani su uz ovaj pravilnik u Prilogu IV i čine njegov sastavni dio.

Član 28

Znakovi obaveza su:

- "**Obavezan smjer**",
- "**Zatvoriti sigurnosnu šipku iznad glave**",
- "**Vrhove skija držati prema gore**",
- "**Izlazak lijevo-izlazak desno**",
- "**Dijete držite sa desne strane**",
- "**Ranac držati naprijed**",
- "**Svrstati se u par**",
- "**Pojedinačan ulazak**" i
- "**Prva - posljednja vožnja**".

Član 29

Znak "**Obavezan smjer**", označava obavezan smjer, kojim se skijaši i drugi učesnici na ski stazi moraju kretati (slika 1).

Znak "**Zatvoriti sigurnosnu šipku iznad glave**", označava obavezu skijaša i drugog korisnika ski - lifta, da pri ulasku zatvori sigurnosnu šipku, koja se nalazi iznad glave (slika 2).

Znak "**Vrhove skija držati prema gore**", označava obavezu skijaša ili drugog korisnika ski - lifta da pri vožnji vrhove skija drži prema gore (slika 3).

Znak "**Izlazak lijevo-izlazak desno**", označava obavezan smjer izlaska skijaša ili drugog korisnika ski - lifta, na lijevu ili na desnu stranu (slika 4).

Znak "**Dijete držite sa desne strane**", označava obavezan način držanja djeteta, prilikom ulaska ili izlaska u/iz ski - lifta (slika 5).

Znak "**Ranac držati naprijed**", označava obavezu skijaša i korisnika žičare, da ranac drži naprijed (slika 6).

Znak "**Svrstati se u par**", označava obavezu skijaša da se prilikom ulaska u žičaru ili u ski lift, svrstaju u par (slika 7).

Znak "**Pojedinačan ulazak**", označava obavezu skijaša da na žičaru ili ski lift, ulaze pojedinačno (slika 8).

Znak "**Prva - posljednja vožnja**", obavještava o radnom vremenu žičare ili ski lifta (slika 9).

Član 30

Posebni znakovi obaveza su:

- "**Trake za označavanje**",
- "**Trake za označavanje od sniježnih lavina**".

Član 31

"Trake za označavanje", označavaju smjer i širinu ski staze u slučaju slabe vidljivosti ili kada nije vidljiva ivica ski staze i određuju njene granice, ako ski staza nema prirodne granice.

Trake za označavanje su žute boje, širine, najmanje 75 cm (slika 1).

"Trake za označavanje opasnosti od sniježnih lavina", su crno-žute boje, širine, najmanje 75 cm (slika 2).

Obrasci posebnih znakova obaveza, odštampani su uz ovaj pravilnik u Prilogu IVa i čine njegov sastavni dio.

VI NAČIN I MJESTO POSTAVLJANJA SIGNALIZACIJE NA SKIJALIŠTU

Član 32

Znakovi na skijalištu postavljaju se na drvenim stubićima dužine 230 cm, žute boje, debljine 40 mm, odnosno na PVC stubićima, debljine 50 mm, iznad istabane površine snijega.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, znakovi upozorenja se pričvršćuju na PVC stubićima crvene boje i moraju biti postavljeni najmanje 30 m ispred mjesta opasnosti, tako da ih skijaš može na vrijeme opaziti.

Član 33

Znakovi na skijalištu postavljaju se i održavaju tako da su vidljivi, da ne ometaju korišćenje ski-staza i da skijaši mogu da ih lako uoče i blagovremeno postupe u skladu sa njihovim značenjem.

Član 34

Postavljeni znakovi moraju da se uklone, dopune ili zamijene, ako njihovo značenje ne odgovara izmijenjenim uslovima ili zahtjevima bezbjednosti na skijalištu.

Znakovi na skijalištu, koji se postavljaju privremeno, moraju se odstraniti odmah nakon prestanka razloga zbog kojih su postavljeni.

VII ZAVRŠNA ODREDBA

Član 35

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-3060/5

Podgorica, 19. januara 2009. godine

Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine

Ministar,
Predrag Nenezić, s.r.

Slika 1.

Slika 2.

Slika 3.

Slika 4.

Slika 5.

Slika 6.

Slika 7.

Slika 1.

Slika 2.

PAŽNJA!
VISOKOPLANINSKO
PODRUČJE
NI U KONAČNOJ
NE NAPUŠTAJTE STAZU

GLEČERI

HIGH MOUNTAIN
STAY IN TRACK
GLACIERS!

Slika 3.

Slika 1.

Slika 2.

Slika 3.

Slika 4.

Slika 1.

Slika 2.

Slika 3.

Slika 4.

Slika 5.

Slika 6.

Slika 7.

Slika 8.

Slika 1.

Slika 2.

Slika 3.

Slika 4.

Slika 5.

Slika 6.

Slika 7.

Slika 8.

Slika 9.

Prilog IVa

